

Aplikace lineární algebry v kombinatorice

prof. RNDr. Jan Kratochvíl, CSc.

8. února 2021

Obsah

1	Maticovy popis grafu, det, kostry	2
2	Sudo-lichomesta, 2-vzdalenost mnozin bodu	3
3	Sudo-sudomesta, Prostor cyklu grafu	6
4	Seiduv switching	8
5	Spektrum grafu, Moorovy grafy	12
6	Silne regularni grafy, propletani vl cisel	13
7	Odhady pomoci spektra	17
8	Shannonova kapacita	22
9	Samoopravne a perfektni kody, Lloydova veta	25

1 Maticovy popis grafu, det, kostry

Definice 1.1. Matice sousednosti grafu G

Věta 1.2 (Pocet sledu). Pro kazdy graf G a kazde prirodzene cislo k obsahuje k -ta mocnina matice sousednosti A pocty sledu delky k mezi vrcholy grafu G , konkretne $(A^k)_{a,b} = \#$ sledu delky k mezi $a - b$ v G .

Důkaz. Indukci podle k .

1. $k = 0$, sledy delky 0, neboli $u - u$. Coz odpovida dle definice $A^0 = I$.
2. $k = 1$. Sled je prave hrana.
3. indukcní krok:

$$(A^{k+1})_{a,b} = (A^k * A)_{a,b} = \sum_{w \in V} (A^k)_{a,w} * A_{w,b} =$$

na pozici (w, b) je 1 pokud existuje takova hrana, jinak 0. Proto

$$= \sum_{w, bw \in E} (A^k)_{a,w} =$$

Dle I.P. se rovna poctu sledu delky k mezi $a - w$. Pak mezi vrcholy $a - w$ existuje sled delky k . Rozdelime sledy dle konečného vrcholu, který je soused b . Kazdy z techto sledu jednoznacne prodlouzime na sled delky $(k+1)$ do vrcholu b . Z toho predchozi soucet je prave $\#$ pocet sledu delky $(k+1)$ mezi $a - b$.

□

Definice 1.3. $L_G^{(n)}$ se dostane tak, ze vyskrtneme n -ty radek a slopec z Laplaceove matice.

Lemma 1.4.

$$\forall w \subseteq E, |w| = n - 1 : \det((D_G^{(u)})_w) = \begin{cases} 0 & \text{pro } (V, w) \neq \text{tree} \\ \pm 1 & \text{pro } (V, w) = \text{tree} \end{cases}$$

Důkaz. 1) Necht $w \subseteq E$ je kostra. Pak je stromem $\Rightarrow$ ma list v_1 . Premistime radek odpovídající v_1 do prvního radku. Necht e_1 je hrana $v_1 - v_t$. Dame ji do prvního sloupce. Pak na pozici $(0,0)$ je ± 1 . Taký první radek je $(\pm 1, 0, \dots, 0)$ protože vrchol je list. Odtráhneme v_1 , necht v_2 je další list a e_2 jeho hrana. Pak druhý radek je $(?, \pm 1, 0, \dots, 0)$. Tak pokračujeme dál.

Muze se ale stát, že další vrchol je u který jsme zrovna odstranili. Použijeme tvrzení, že strom má aspoň 2 listy. Pak můžeme vzít nějaký další vrchol. Po ukončení přemísťování dostaneme ± 1 na diagonale. Nad diagonalou same 0 $\Rightarrow \det = \pm 1$. Přemístěním jsme menili znaménko $\det$. Ale $\det^2 = 1$.

2) Máme graf $w \subseteq E, |w| = |V| - 1$ který není strom $\Rightarrow$ není souvislý $\Rightarrow$ má aspoň 2 komponenty souvislosti. $V = V_1 \dot{\cup} V_2$. BUNO $u \in V_2$. Pak z V_1 do V_2 nevede žádná hrana, část matice je 0. Pak součet radku odpovídající $V_1, E(V_2)$ a $V_2, E(V_1)$ je 0 $\Rightarrow$ řádky jsou LZ a $\det$ je 0.

$\begin{matrix} E(V_1) & & E(V_2) \\ \begin{matrix} V_1 \\ V_2 \end{matrix} & \begin{bmatrix} I_{|V_1|} & 0 \\ 0 & I_{|V_2|} \end{bmatrix} & \end{matrix}$
 $\Rightarrow$ řádky jsou LZ $\Rightarrow \det = 0$

□

Věta 1.5 (Pocet koster). $\det(L_G^{(n)}) = \# \text{ koster grafu } G$

Důkaz. Vezmeme matice incidence I_G (jenom 2 jedničky ve sloupci, v radku # 1 je $\deg(v)$), v každém jejím sloupci nahradíme jednu jedničku hodnotou (-1) . Vyslednou matici označme D_G .

$I_G * I_G^T = \text{skal. součin radku } i, j$. Na diagonale $\deg(v)$, mimo diag. 1 pro hrany, 0 - nehrany. Zmeníme prave jednu 1ku ve každém sloupci na -1 (tim dostaneme orient. graf).

$$D_G * D_G^T = L_G$$

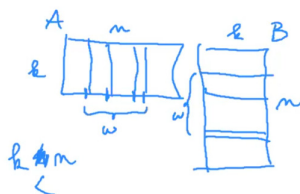
Rovnost platí protože skalární součin stejného radku da $\deg(v)$ jelikož $-1 * -1 = 1$. Pokud násobíme různé řádky, příslušné vrcholy nejsou spojeny hranou - 0. Jinak mají právě 1 společnou pozici a dostaneme $-1 * 1 = -1$.

Pak $\det(L_G^{(u)})$ spočítáme jako $\det(D_G^{(u)} * (D_G^{(u)})^T)$

Použijeme Cauchy-Binetovu formulu (det součinu obdelnikových matic)

$$\det(A * B) = \sum_{\substack{w \subseteq \{1, 2, \dots, n\} \\ |w|=k}} \det A_w * \det B^w$$

Kde A_w jsou n sloupců matice A, B^w - n řádků matice B.

$$\det L_G^{(u)} = \sum_{\substack{w \subseteq E \\ |w|=n-1}} \det(D_G^{(u)}) * \det(D_G^{(u)})^T =$$

Pro každou matici $\det A = \det A^T$, pak

$$= \sum_{\substack{w \subseteq E \\ |w|=n-1}} \det(D_G^{(u)})^2$$

Kostra musí mít $(n-1)$ vrcholů; v det se díváme na všechny podmnožiny hran $|w| = n-1$. Ptáme se jestli je strom. Proto suma nehoré je právě

$$\sum_{\substack{w \\ (V,w) \text{ je kostra}}} 1$$

Což je $\#$ koster G

□

2 Sudo-lichomesta, 2-vzdálenost množin bodů

Lemma 2.1. $\det(S_1 + b_1, S_2 + b_2, \dots, S_k + b_k) = \det(S + B)$, $S_i, b_i \in T^k$ kde S_i, b_i jsou sloupce matic S, B , jde spočítat jako:

$$\det(S_1 + b_1, S_2 + b_2, \dots, S_k + b_k) = \det(S_1, S_2 + b_2, \dots, S_k + b_k) + \det(b_1, S_2 + b_2, \dots, S_k + b_k)$$

Pak linearita v 2. sloupci atd.

$$\det(S+B) = \sum_{w \subseteq [k]} \det(S^w T)$$

kde S^w znamená, že jsme vzali sloupce odpovídající indexům v w . Ostatní sloupce jsou z T .

Věta 2.2 (skoro disjunktní systémy množin). Necht $A_1, \dots, A_k$ jsou různé $\subseteq [n]$, $|A_i \cap A_j| = 1, i \neq j \Rightarrow k \leq n$

Důkaz. Necht A -matice incidence $\{A_i\}$. Řádek odpovídá prvkům, sloupec - množinám. Na pozici $(r, s) = 1 \Rightarrow$ prvek r leží v množině A_s .

Vezmeme $A^T * A$ nad $\mathbb{R}$. Pak ve výsledné matici na pozici (r, s) je $|A_r \cap A_s|$. Jelikož pruníky jsou 1-prvkové, máme matici 1-ček. Na diagonále jsou $|A_i|$ velikosti množin.

$$k = \text{rank}(A^T A) \leq \text{rank} A \leq n \Rightarrow k \leq n$$

Tvrdíme, že $\det(A^T A) \neq 0$. Pak matice je regulární a $\text{rank} = k$.

BUNO

$$|A_i| = a_i, a_1 \leq a_2 \leq \dots \leq a_k$$

Máme matici, kde na diagonále jsou velikosti množin, jinak 1.

Náhledněme $a_2 \geq 2$. Jinak pokud $a_1 = a_2 \Rightarrow \exists x \in A_1 \cap A_2 \Rightarrow A_1 = A_2 = \{x\}$.

Necht J je matice jedniček. Matici A můžeme napsat jako $J + I * (a_i - 1)$ kde $(a_i - 1)$ je na diagonále. Použijeme vlastnost $\det$ jako multilineární formy, viz lemma 2.1. Pokud vezmeme 2 sloupce z J , tak $\det$ bude 0. Takže zbyvají $\det$ kde je jeden sloupec z S , zbytek z J .

$$\det(S+J) = \det(S) + \sum_i^k \det(J^i S) =$$

Determinanty matic $J^i S$ kde z J je pouze i -tý sloupec lze spočítat rozvojem dle i -ho řádku kde je pouze 1 jednička.

$$= \prod_1^k (a_i - 1) + \prod_2^k (a_i - 1) + \sum_{j=2}^k \frac{\prod_1^k (a_i - 1)}{a_j - 2}$$

Kde 2. produkt máme protože a_1 se může rovnat 1, zbytek jsou větší. První $\prod$ je ≥ 0 , druhý $\prod > 0$ protože od $i = 2, a_i \geq 2$. $\sum$ je zlomek kladných členů, takže $\sum \geq 0$. Dohromady $\det(J+S) > 0$

□

Věta 2.3 (súdo-lichomesta). Necht $A_1, \dots, A_k$ jsou různé $\subseteq [n]$, $|A_i| \equiv 1 \pmod{2} \forall i, |A_i \cap A_j| \equiv 0 \pmod{2}, i \neq j \Rightarrow k \leq n$

Důkaz. Vezmeme matice incidence jako v předchozí větě. Uvažme matici $A^T * A$ nad $\mathbb{Z}_2$. Pak na diagonále jsou mohutnosti množin $\equiv 1 \pmod{2}$, mimo diagonálu pruníky $\equiv 0 \pmod{2}$. Neboli $A^T * A = I \Rightarrow \text{rank} = k$. Pak jako minule:

$$k = \text{rank}(A^T A) \leq \text{rank} A \leq n \Rightarrow k \leq n$$

□

Definice 2.4. Mnozina bodu v $\mathbb{R}^n$ je s-vzdalenostni pokud vzajemne vzdalenostni bodu nabyvaji celkem nejvyse s hodnot.

Pozorování 2.5. 1-vzdalenostni množiny jsou simplex. Zobecnění rovnostranného $\triangle$ do vyšších dimenzí. Indukci dokážeme, že $m_1(n) = n + 1$. Při přechodu do vyšší dimenze existuje právě jeden bod který můžeme použít. Proces podobný kompaktizace topologického prostoru.

Věta 2.6 (2-vzdalenostní množ). Necht $m_s(n)$ značí počet bodu s-vzdalenostní množiny v $\mathbb{R}^n$, pak:

$$\binom{n+1}{2} \leq m_2(n) \leq 1/2 * (n+1)(n+4)$$

Důkaz. 1) Dolní odhad

Vezmeme vektory, které mají právě 2 jedničky, jinak 0. Takových máme $\binom{n}{2}$.

Pokud 2 vektorů mají 1 společnou pozici, $d(x, y) = \sqrt{2}$. Jinak pokud mají 2 společné pozice, tak $d(x, y) = 2$. Vzdálenost počítáme jako kanonickou Euklidovskou normu.

$$m_2(n) \geq \binom{n}{2}$$

Zesílíme dolní odhad: přemístíme se do $\mathbb{R}^{n+1}$. Jelikož $\sum_{i=1}^{n+1} x_i = 2$, body jsou v nadrovine dimenze $\mathbb{R}^n$ kterou lze vzorit do $\mathbb{R}^n$. Pak:

$$m_2(n) \geq \binom{n+1}{2}$$

2) Horní odhad

Máme body $A_1, A_2, \dots, A_t$. $A_i = (a_{i,1}, a_{i,2}, \dots, a_{i,n}) \in \mathbb{R}^n$. Označme vzdálenosti $k \neq m \in \mathbb{R}$. Definujme funkce $F: \mathbb{R}^n \times \mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}$, $F(x, y) = (d(x, y)^2 - m^2) * (d(x, y)^2 - k^2)$. Pokud je vzdálenost $m \vee k \Rightarrow F = 0$.

Pak $f_i(x) = F(x, A_i)$. Částečně dosazení. Tyto funkce jsou v V.P. funkcí z $\mathbb{R}^n$. Tvrdíme že $\{f_i(x)\}$ jsou LN. Pokud dosadíme 2 různé prvky do f_i tak dostaneme 0 dle definice zobrazení F. Pro stejný bod $f_i = a^2 b^2 \neq 0$.

$$\sum_1^t f_i * x_i = 0, x_i \in \mathbb{R}, 0 = \text{nulová funkce}$$

Podíváme se na tuto funkci (lin kombinace funkcí) v nějakém bodě A_j .

$$\forall j (\sum_1^t x_i * f_i)(A_j) = \sum_1^t x_i * f_i(A_j) = x_j a^2 b^2 = 0 \Rightarrow x_j = 0$$

Neboli funkce jsou LN. Jejich počet je omezen podprostorem funkcí nad $\mathbb{R}^n$ ve kterém žijou.

$$f_i(x) = (d(x, A_i)^2 - m^2) * (d(x, A_i)^2 - k^2) = (\sum_j^t (x_j - a_{i,j})^2 - m^2) * (\sum_j^t (x_j - a_{i,j})^2 - k^2)$$

f_i jsou polynomu stupně 4. # polynomu dle dimenze:

1. $k = 0$ konstantni $= 1$.
2. $k = 1$ je n .
3. $k = 2$ je $\binom{n}{2}$ pro ruzna x_i, x_j a n pro x_i^2 .
4. $k = 3$ $\binom{n}{3}$ pro ruzna x_i, x_j, x_k . Pro $x_i^2 x_j = n(n-1)$ a n pro x_i^2 .
5. $k = 4$ podobne

Nase funkce jsou z podprostoru polynomu $\deg = 4$. Zvolme vhodnou bazi.

$$U = \langle 1, x_i, x_i * x_j, x_i^2, (\sum x_j^2)x_i, (\sum x_j^2)^2 \rangle \forall i, j$$

Dostaneme $\dim(U) = 1 + n(\text{lin}) + n(kv) + n(kv * \text{lin}) + \binom{n}{2}(\text{lin}2) + 1 = 2 + 3n + 1/2n(n-1) = 1/2(4 + 5 + n^2)$. Generator $\sum x_j^2$ nepotrebujeme protoze je lin kombinaci x_j^2 . $\square$

3 Sudo-sudomesta, Prostor cyklu grafu

Věta 3.1 (Sudo-sudomesta). *Necht $A_1, \dots, A_k$ jsou ruzne $\subseteq [n]$, $|A_i| \equiv 0 \pmod{2} \forall i, |A_i \cap A_j| \equiv 0 \pmod{2}, i \neq j \Rightarrow k \leq 2^{\lfloor \frac{n}{2} \rfloor}$*

Důkaz. Udelame bijekci množina $\rightarrow$ charakteristicky vektor. Pak lin kombinace je taky sudo-sudomesto. Dal

$$\langle A_i, A_j \rangle = \sum_{x \in X} (A_i)_x (A_j)_x = \sum_{x \in A_i \cap A_j} 1 = |A_i \cap A_j| \pmod{2}$$

$$\langle A_i, A_i \rangle = |A_i|$$

Pak $\langle A_i, A_j \rangle \equiv 0 \pmod{2}$. Vezmeme $m = \sum b_i A_i$, tak

$$\langle A_i, m \rangle = \langle A_i, \sum b_i A_i \rangle = \sum b_i \langle A_i, A_j \rangle = 0$$

$$\langle m, m \rangle = \langle \sum b_i A_i, m \rangle = \sum b_i \langle A_i, m \rangle = 0$$

Z toho maximalni (vzhledem k inkluzi) system tvorici sudo-sudomesto je nutne podpostor.

$$\forall x \in M \forall y \in M \langle x, y \rangle = 0 \Rightarrow \forall x \in M : x \in M^\perp \Rightarrow M \subseteq M^\perp$$

$$\langle M \rangle \subseteq M^\perp \Rightarrow \dim M \leq \dim M^\perp = n - \dim M \Rightarrow \dim \langle M \rangle \leq \lfloor n/2 \rfloor \Rightarrow \dim M \leq \lfloor n/2 \rfloor$$

Odhad je tesny: spojime body do 2jic tvorici rozklad X. Pak množiny budou vsechny mozne podmnožiny obsahujici 2ce. Je jich $2^{\lfloor n/2 \rfloor}$ $\square$

Definice 3.2. Uvazme bijekci mezi napnutym podgrafem H a jeho charakteristickym vektorem. Množina vseh napnutych podgrafu ν_G tvorí V.P. nad $\mathbb{Z}_2$, scitani vektoru odpovida symmetricke diferenci množiny hran.

Definice 3.3. Množina napnutych podgrafu je Eulerovska pokud $\forall u \in V, \deg(u) \equiv 0 \pmod{2}$. Znacime ξ_G . Pak β_G je množina elementarnich rezu, t.j. $B_A = (V, \{xy : x \in A, y \in V \setminus A, xy \in E\}), A \subseteq V$.

Věta 3.4 (Eulerovské grafy). ξ_G, β_G jsou V.P. podprostory ν_G . Platí $\xi_G^\perp = \beta_G \wedge \beta_G^\perp = \xi_G$. Pokud navíc je graf souvislý, $\dim(\beta_G) = |V| - 1 \wedge \dim(\xi_G) = |E| - |V| + 1$.

Důkaz. 1) Nasobení skalarem je automaticky splněno, protože těleso je $\mathbb{Z}_2$.

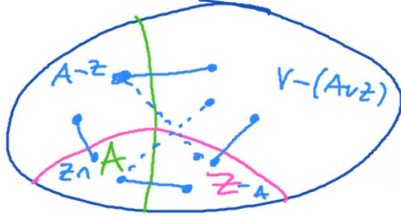
2) $H_1 + H_2 = (V_1, E(H_1) \div E(H_2))$. Taký patří do V.P.

3) Ukážeme $\forall H_1, H_2 \in \xi_G : H_1 + H_2 \in \xi_G$. Zvolme vrchol u , nechť $\deg_{H_1} u = 2k, \deg_{H_2} u = 2l$, taký h je počet společných hran obou podgrafů.

$$\deg_{H_1+H_2} u = 2k - h + 2l - h = 2k + 2l - 2h \equiv 0 \pmod{2}$$

Součet 2 Eulerovských grafů je Eulerovský graf.

4) Ukážeme $\forall A, Z \subseteq V(G) : B_A + B_Z \in \beta_G$.

Z obrázku prezijou pouze hrany vedoucí z $A - Z$ do $V - (Z \cup A)$, hrany z $A - Z$ do $Z \cap A$, hrany $(Z \cap A)$ do $Z - A$ a hrany ze $Z - A$ do $V - (Z \cup A)$. Ostatní byly ve 2 rezích. Zůstane rez $B_{A \div Z}, A \div Z = (A - Z) \cup (Z - A)$.

$$B_A + B_Z = B_{A \div Z}$$

Tvrdíme že $B_G = \langle B_{\{u\}}, u \in V \rangle$. Prostor el. rezu je generovaný hvězdami. Protože

$$B_A = \sum_{u \in A} B_{\{u\}}$$

Hrany uvnitř A se smažou sym. diferencí, hrany vedoucí ven z A , které nejsou společné zůstanou.

5) G souvislý $\Rightarrow \dim B_G = |V| - 1$. Nahledneme ze sectení všech hvězd dává $\emptyset$ graf. Neboli každá hrana patří ke 2 hvězdám.

Zafixujeme vrchol u , secteme hvězdy kromě u . $\sum_{a \neq u} B_{\{a\}} = \emptyset - B_{\{u\}} = B_{\{u\}} \neq \emptyset$ Pokud vezmeme všechny kromě 1 hvězdy, tak jsou LN a generují všechny rezy. Z toho $\Rightarrow \dim B_G = |V| - 1$.

Pozorování:

$$\forall H \subseteq V : H \in \xi_G \iff \langle H, B_A \rangle = 0 \quad \forall B_A \in B_G \iff \langle H, B_{\{u\}} \rangle = 0 \quad \forall u \in V$$

Uvažme hvězdu $B_{\{u\}}$ a $\deg_H u = 0 \pmod{2}$. Pak symmetrická diference smaže prave sudý počet hran z hvězdy a nové počet hran je také sudý.

$$\forall u \in V : \langle H, B_{\{u\}} \rangle = 0 \iff \deg_H u \equiv 0 \pmod{2}$$

$$\text{Pak } \forall H \subseteq V : H \in \xi_G \iff H \in \beta_G^\perp \Rightarrow \xi_G^\perp = (\beta_G^\perp)^\perp = \beta_G \Rightarrow \dim(\xi_G) = |E| - |V| + 1$$

□

Lemma 3.5. $M \subseteq \mathbb{Z}_2^n : \bar{1} \in \langle M \rangle + M^\perp$.

Důkaz. $\forall x \in M \cup M^\perp : \langle x, x \rangle = 0$. Nad $\mathbb{Z}_2$ ale $\langle x, x \rangle = \langle x, \bar{1} \rangle$. Pak

$$x \perp \bar{1} \Rightarrow \bar{1} \in (M \cap M^\perp)^\perp = M^\perp + (M^\perp)^\perp = M^\perp + M$$

□

Věta 3.6 (Rozklad na 2 Eulerovské podgrafy). $\forall G \exists V_1 \cup V_2 = V(G), G[V_i]$ je Eulerovský.

Důkaz. Uvažme $M = \xi_G$ v tvrzení z lemmatu. $\bar{1} = G$, ma všechny hrany $\Rightarrow \bar{1} \in \xi_G + \xi_G^\perp = \xi_G + \beta_G$.

$$\forall G : \exists A \subseteq V(G), \exists H \in \xi_G : G = H + B_A$$

Tento rozklad je disjunkt, takže máme 2 Eulerovské podgrafy a mezi nimi elementární rez. Pokud rez smažeme, graf je sjednocení dvou Eulerovských podgrafů. □

4 Seiduv switching

Definice 4.1. Necht V je V.P nad T . Lineární forma je lin. zobrazení $f : V \rightarrow T$. Pak lineární formy tvoří V.P. nad T . Značíme V^* a je tzv. dualní prostor k V .

Definice 4.2. Necht $B = \{b_1, b_2, \dots, b_n\}$ je báze V , pak $B^* = \{f_1, f_2, \dots, f_n\}$ je dualní báze, pokud formy jsou dány předpisem:

$$f_i(b_j) = \begin{cases} 1 & \text{pro } i = j \\ 0 & \text{pro jinak} \end{cases}$$

Definice 4.3. Necht A, B jsou V.P nad T , $\dim A = n, \dim B = k$. Necht $\varphi : A \rightarrow B$ homomorf. Pak dualní homomorf k φ je zobrazení $\varphi^* : B^* \rightarrow A^*$ dány předpisem:

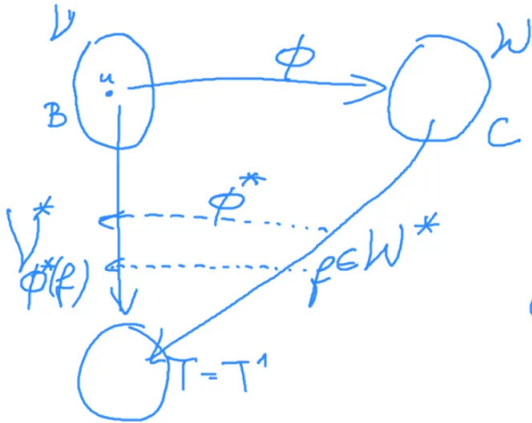
$$\forall f \in B^* \forall u \in A : (\varphi^*(f))(u) = f(\varphi(u))$$

Věta 4.4 (Matice dualního homomorf(BD)). Matice dualního homomorf vzhledem k dualním bazím je transponovaná matice k matici primárního homomorf.

$${}_C[\varphi^*]_{B^*} = ({}_B[\varphi]_C)^T$$

Důkaz. Matice zobrazení lineární formy z prostoru $f : V \rightarrow T$ je

$${}_B[f]_k = (f(b_1), f(b_2), \dots, f(b_n))$$

Máme homomorf $\phi : V \rightarrow W$, pak lineární formy $h : W \rightarrow T$.

Dualni homomorf $\phi^* : W^* \rightarrow V^*$ je definovan:

$$\phi^*(f)(u) = f(\phi(u))$$

Jelikož lin formy jsou n-tice, tak $\dim(V) = \dim(V^*)$.

Matice ϕ je ${}_B[\phi]_C \in T^{k \times n}$. Matice ϕ^* je ${}_{C^*}[\phi^*]_{B^*} \in T^{n \times k}$.

Veta rika, ze

$${}_{C^*}[\phi^*]_{B^*} = ({}_B[\phi]_C)^T$$

□

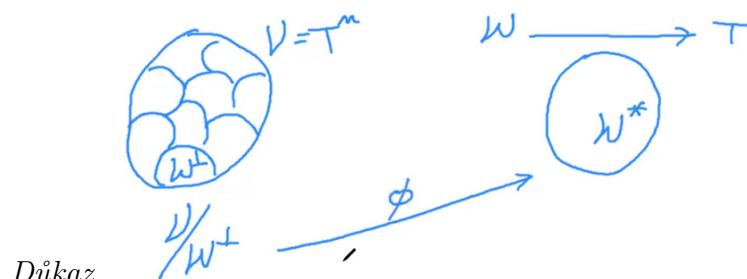
Definice 4.5. Faktorprostor: faktorizace dle podprostoru W prostoru V (podgrupa). V/W jsou množiny $\forall u \in V u + W$. Pak i faktorprostor je V.P vuci operacim:

$$(u + W) + (a + W) = (u + a)W, \lambda \cdot (u + W) = (\lambda \cdot u) + W$$

Plati: $\dim(V/W) = \dim V - \dim W$.

Věta 4.6 (Izomorfismus faktorprostoru). Necht $V = T^n$ a necht W je podprostor. Pak

$$V/W^\perp \sim W^*$$

Důkaz.

Pak izomorf ϕ je definovan:

$$\phi(v + W^\perp) = \langle v, \cdot \rangle$$

Udelali jsme linearni formu z bilinearni??

Pokud dosadime promennou:

$$\forall x \in W : \phi(v + W^\perp)(x) = \langle v, x \rangle$$

Chceme aby ϕ bylo korektně definované a splnovalo vlastnosti izomorf:

- 1) korektnost definice
- 2) lin zobrazení
- 3) proste
- 4) na

Dukaz:

- 1) $a \in v + W^\perp \iff a = v + b, b \in W^\perp$. Pak

$$\langle a, x \rangle = \langle v + b, x \rangle = \langle v, x \rangle + \langle b, x \rangle$$

Protože $x \in W \Rightarrow \langle b, x \rangle = 0 \Rightarrow \langle v, x \rangle = \langle a, x \rangle$.

- 2) Skalarni soucin je bilinearni forma, z toho ϕ je linearni zobrazení.

- 3) Necht $\phi(v + W^\perp) = 0 \Rightarrow \forall x \in W : \langle v, x \rangle = 0 \Rightarrow v \in W^\perp \Rightarrow v + W^\perp = \bar{0} + W^\perp$. Takze v kernelu je pouze $W^\perp$.

4) Nahledneme z dimenzi.

$$\dim(\text{Im}(\phi)) \leq \dim(W^*) \wedge \dim(\text{Im}(\phi)) = \dim(V/W^\perp)$$

Rovnost dimenzi platí protože zobrazení je prosté.

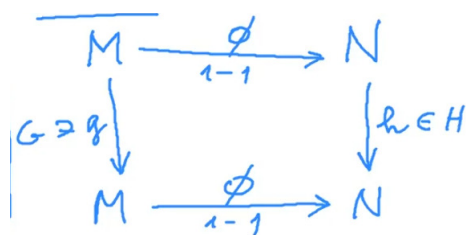
$$\dim(\text{Im}(\phi)) = \dim(V) - \dim(W^\perp) = \dim(V) - (\dim(V) - \dim(W)) = \dim(W) = \dim(W^*)$$

Z LA $\text{Im}(\phi)$ je vnorený podprostor stejné dimenze jako nadprostor $\Rightarrow$ jsou stejné. $\square$

Věta 4.7 (Burnsidovo lemma(BD)).

Lemma 4.8. Necht grupa G provádí akci na množině M , grupa H na N . Necht $\varphi: M \rightarrow N$ bijekce.

$$\text{if } g \in G, h \in H, \forall m \in M : h\varphi(m) = \varphi(gm) \Rightarrow |G_g| = |H_h|$$

Důkaz. Prvky v M_g jsou $gm = m$. Prvky v N_h jsou $hn = n$. Kvůli bijekci φ lze jednoznačně vyjádřit jako:

$$n = \varphi(m) = \varphi(\varphi^{-1}(n))$$

Pak

$$h\varphi(m) = \varphi(m)$$

Diagram komutuje

$$\varphi(gm) = \varphi(m)$$

φ je bijekce, takže prosté $\Rightarrow gm = m$. Dohromady $\# hn = n$ je totéž jako $\# gm = m$. $\square$

Definice 4.9. Seiduv switching vymění všechny hrany a nehrany vycházející z $u \in V$. Ostatní vrcholy a hrany beze změny. Grafy $G \sim G' \iff G'$ lze získat z G postupným prepínáním vrholů.

Poznámka 4.10.

$$G \sim G' \iff \exists A \subseteq V(G) : G' = S(G, A)$$

kde $S(G, A)$ je switch celé podmnožiny. Hrany mezi A a zbytkem se prohodi.

Poznámka 4.11. Dva grafy na stejné množině vrcholů jsou Seidelovsky ekv $\iff$ jsou ve stejné třídě faktorizace V_{K_V}/β_{K_V} . Proto je tříd ekvivalence tolik, kolik je Eulerovských grafů na dané množině vrcholů.

Věta 4.12 (Počet neizomorfických tříd ekvivalence při Seidelově switchingu na n vrcholech je roven počtu Eulerovských grafů na n vrcholech).

Důkaz. Pro liché n , označme

$$\{A = \{u | \deg_G(u) \equiv 1 \pmod{2}\}, |A| \equiv 0 \pmod{2}$$

Uděláme switch množiny A : (G, A) . Vezmeme vrchol $u \in V \setminus A$ Pak $\deg_G(u) = a + b$, kde a je počet hran mimo A , b je počet hran vedoucích do A .

Po switchu:

$$\deg_{S(G,A)}(u) = a + |A| - b = \deg_G(u) - 2b - |A| \equiv 0 \pmod{2}$$

Vezmeme vrchol $u \in A$, $\deg_G(u) = c + d$, kde c jsou hrany v A , d hrany mimo A .

Po switchu:

$$\deg_{S(G,A)}(u) = c + |V \setminus A| - d = c + d - 2d + |V| - |A|$$

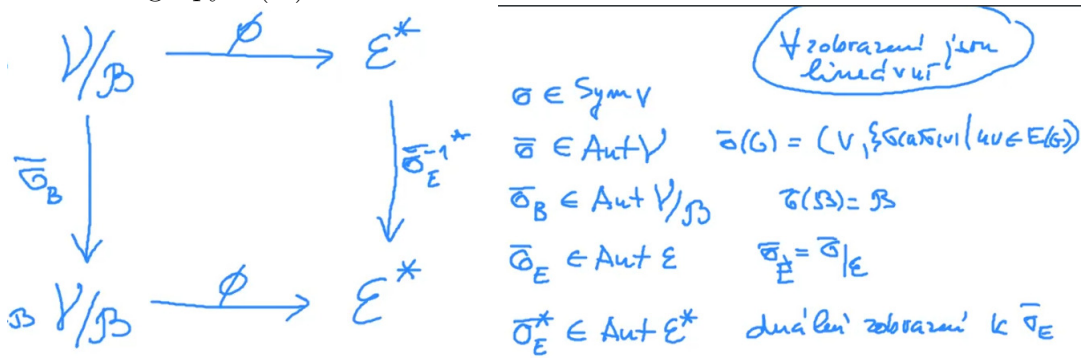
Kde $(c + d)$ je liché, $|V|$ je liché, $|A|$ je sudé. Dohromady sudé.

Takže každý graf lze preswitchovat na Eulerovský graf. Preswitchení Eulerovského grafu se změní na neeulerovský. V každém switchingu tride je 1 Eulerovský graf.

Pro n sudé. Necht ν je V.P. všech grafů na dané množině vrcholů, B je prostor el. rezu na úplném grafu, ξ prostor Eulerovských grafů.

$$\beta = \xi^\perp \Rightarrow \xi^* \simeq \nu/B$$

Prvky ν/B jsou právě třídy ekvivalence dle Seidelova switchingu. Chceme zjistit počet orbit akce grupy $S(V)$.

Tvrdíme že diagram komutuje. Necht $G \in \nu$

$$\bar{\sigma}_B(G + B) \rightarrow \sigma(G) + B, \phi(\sigma(G) + B) \rightarrow \langle \bar{\sigma}(G), \cdot \rangle \in \xi^*$$

$$\phi(G + B) \rightarrow \langle G, \cdot \rangle \in \xi^*, (\bar{\sigma}^{-1})^*(\langle G, \cdot \rangle)$$

Tvrdíme že poslední prvky ve dvou řádcích jsou stejné.

$$\forall X \in \xi : \langle \bar{\sigma}(G)(X) \rangle = (\bar{\sigma}^{-1})^*(\langle G, \cdot \rangle) = \langle G, (\bar{\sigma}^{-1})(G) \rangle$$

Levá část

$$\langle \bar{\sigma}(G)(X) \rangle = |\{e | e \in E(\bar{\sigma} \cap E(X))\}|$$

Pravá část

$$\langle G, (\bar{\sigma}^{-1})(G) \rangle = |\{e | e \in E(G) \cap (\bar{\sigma}^{-1})(X)\}|$$

Z toho diagram komutuje.

Pak dle Burnsideova lemmatu: $\# \text{ orbit } \nu/B \text{ při akci } S(\nu) = \frac{1}{n!} \sum |(\nu/B)_\sigma|$.

Taky $\# \text{ orbit } \xi^* \text{ při akci } S(V) = \frac{1}{n!} \sum |(\xi^*)_\sigma| = \frac{1}{n!} \sum |(\nu/B)_{\sigma^{-1}}|$. Zbývá dokázat, že $\# \text{ orbit}$ je stejný i pro ξ místo ξ^* .

□

5 Spektrum grafu, Moorovy grafy

Definice 5.1. Necht G je r -regulární graf obvodu většího než 4 (nema ani $\triangle$ ani kružnice délky 4). Pak $|V(G)| \geq r^2 + 1$.

Definice 5.2. Moorovy grafy splňují definice nahore, ale navíc $|V(G)| = r^2 + 1$.

Věta 5.3 (Moorovy grafy). Moorovy grafy existují pro $r = 1, 2, 3, 7$, pravděpodobně $r = 57$. Pro zbytečné jiné r neexistují.

Důkaz. 1) $r = 1$, cesta délky 2

2) $r = 2$, kružnice délky 5

3) $r = 3$ Petersenův graf

4) $r = 7$ Hoffman, Singleton graf

Ostatní r , necht G je Moorův graf, na $n = r^2 + 1$ vrcholech. Vezmeme matice sousednosti. A^2 má počet sledů délky 2 mezi vrcholem $a - b$. Na diagonále máme r , mimo diagonálu je 0 pokud mezi $a - b$ v původním grafu vedla hrana. Naopak A^2 bude mít 1, pokud mezi $a - b$ nevedla hrana v G .

$$A^2 = rI + (J - I - A) \Rightarrow A^2 = (r - 1)I + J - A \Rightarrow A^2 + A - (r - 1)I = J$$

Vezmeme polynom $P(x) = x^2 + x - (r - 1)$. Pokud by $\lambda \in Sp(A) \Rightarrow \lambda^2 + \lambda - (r - 1) \in Sp(A^2) = Sp(J)$.

J má $(n - 1)$ násobné vlastní číslo $\lambda = 0$. Poslední vl. číslo je n . Pak

$$\lambda^2 + \lambda - (r - 1) = 0 \vee n$$

r -regulární graf má největší vl. číslo r . Dosadíme r do rovnice. $r^2 + r - (r - 1) = r^2 + 1 = n$. Ostatní jsou nulové.

$$\lambda_{1,2} = 1/2 * (-1 \pm \sqrt{1 + 4(r - 1)}) = 1/2 * (-1 \pm \sqrt{4r - 3})$$

Pak $Sp(A) = \{r, \lambda_1^{m_1}, \lambda_2^{m_2}\}$. Ze spektra J víme $m_1 + m_2 = n - 1 = r^2$. Taky

$$\sum \lambda_i = tr(A) = 0 \Rightarrow r + m_1 \lambda_1 + m_2 \lambda_2 = 0$$

Vyřešíme systém 2 rovnic o 2 neznámých. Necht

$$s = \sqrt{4r - 3}, s^2 = 4r - 3, r = 1/4 * (s^2 + 3)$$

$$r - 1/2(m_1 + m_2) + s/2(m_1 - m_2) = 0 \wedge m_1 + m_2 = r^2 \Rightarrow r - 1/2r^2 + s/2(m_1 - m_2) = 0$$

1) Necht $s \notin Q \Rightarrow s/2 \notin Q \wedge r \in N \Rightarrow m_1 = m_2 \Rightarrow r^2 - 2r = 0 \Rightarrow r = 2$. Pro 2 máme takový graf.

2) Jinak $s \in N \Rightarrow 1/4(s^2 + 3) - (1/4(s^2 + 3))^2 * 1/2 + s/2(m_1 - m_2) = 0$. Vynásobíme 32.

$$8(s^2 + 3) - (s^2 + 3)^2 + 16s(m_1 - m_2) = 0$$

Podíváme se jako na polynom s : $24 - 9 - s^4 + (\dots)s = 0$.

$$s^4 + s(\dots) - 15 = 0 \Rightarrow s | 15 \Rightarrow s = \{1, 3, 5, 15\} \Rightarrow r = \{1, 3, 7, 57\}$$

□

6 Silne regularni grafy, propletani vl cisel

Definice 6.1. Silne regularni je graf pokud neni uplny (trivialni pripad) a $\exists d, e, f \in \mathbb{N} : \forall v \in V \deg(v) = d$. Kazde 2 sousedni vrcholy maji e spolecnych sousedu (2 vrcholy lezi v $e \triangle$), kazde 2 nesousedni vrcholy maji f spolecnych sousedu ($\exists f$ cest delky 2).

Věta 6.2 (Silne regularni grafy (nebude u zkousky)). Je-li G silne regularni s parametry d, e, f , pak nastava jedna z 2 moznosti:

- $f = e + 1, d = 2f, |V(G)| = 2d + 1$ nebo
- $\exists s \in \mathbb{N} : s^2 = (e - f)^2 - 4(f - d) \wedge \frac{d}{2fs}((d - 1 + f - e)(s + f - e) - 2f) \in \mathbb{N}$.

Důkaz. Necht A je matice sousednosti G , $n = |V(G)|$, uvazme A^2 . Na diagonale jsou stupne d , mimo diagonalu pokud v A byla 1 - zmeni se na e , 0 se zmeni na f .

$$A^2 = \begin{pmatrix} d & e & f \\ e & d & f \\ f & f & d \end{pmatrix}$$

$$A^2 = dI + eA + (J - I - A)f \Rightarrow A^2 + (f - e)A + (f - d)I = fJ$$

Dosadíme vl. číslo $\lambda \in Sp(A)$.

$$\lambda^2 + (f - e)\lambda + (f - d) \in Sp(fJ) = \{f * n, 0^{(n-1)}\}$$

d odpovídá vl. vektoru $\bar{1}$ u A , u J vl. vektoru $\bar{1}$ odpovídá n . Dosadíme d :

$$d^2 + (f - e)d + f - d = fn \Rightarrow d(d - e - 1) = f(n - d - 1)$$

Zafixujeme nějaký vrchol $x \in V$. Kolik $\exists$ indukovaných cest delky 2:

$$|\{(x, a) | xa, ab \in E(G) \wedge xb \notin E(G)\}|$$

Máme d způsobů zvolit souseda x , pak vrchol a má d sousedu, e jsou společné s x , x taky patří mezi sousedy. Dostaneme $d(d - e - 1)$. Na druhou stranu z pohledu vrcholu b . x má $(n - d - 1)$ nesousedu, pak vrchol a je mezi f sousedu (x, b) . Dostaneme $f(n - d - 1)$.

Pro $\lambda \in Sp(A) \setminus \{d\}$ zbyvá 0:

$$\lambda^2 + (f - e)\lambda + f - d = 0 \Rightarrow \lambda_{1,2} = \frac{e - f \pm \sqrt{(e - f)^2 - 4(f - d)}}{2}$$

Označme $D = \sqrt{(e - f)^2 - 4(f - d)}$. Pak $\lambda_1 = 1/2(e - f + s)$, p krát a $\lambda_2 = 1/2(e - f - s)$, q krát.

Z nasobnosti vl. čísel

$$\begin{aligned} 1 + p + q &= n \\ a + p\lambda_1 + q\lambda_2 &= tr(A) = 0 \\ tr(A^2) &= \sum \lambda_i^2 = nd \Rightarrow d^2 + p\lambda_1^2 + q\lambda_2^2 = nd \end{aligned}$$

Vyřešíme soustavu 3 rovnic o 3 neznámých. Dosadíme hodnoty λ_1, λ_2 do 2. rovnici:

$$d + 1/2p(e - d + s) + 1/2q(e - f - s) = 0 \Rightarrow d + 1/2(p + q)(e - f) + 1/2(p - q)s = 0$$

Nastavaji 2 případy:

1) $s \notin \mathbb{Q} \Rightarrow$ poslední scítanec je iracionalni a nutne $p = q = 1/2(n-1)$.

$$d + 1/2(n-1)(e-f) = 0 \Rightarrow \frac{2d}{n-1} = (f-e)$$

Pak stupeň vrcholu $d \leq (n-1)$

$$\frac{2d}{n-1} = (f-e) \leq \frac{2(n-1)}{2} = 2$$

Pokud $(f-e) = 2 \Rightarrow d = n-1 \Rightarrow G = K_n$ což jsme vyloučili definicí. Jinak

$$(f-e) = 1 \wedge n = 2d+1$$

Pracujme s 3. rovnicí:

$$d^2 + 1/2(n-1) * 1/4(e-f+s)^2 + 1/2(n-1) * 1/4(e-f-s)^2 = nd$$

dosadíme $(e-f) = -1$.

$$d^2 + 1/2(n-1) * 1/4(s-1)^2 + 1/2(n-1) * 1/4(-1-s)^2 = nd$$

$$8d^2 + (n-1)(s^2 - 2s + 1) + (n-1)(s^2 + 2s + 1) = 8nd$$

$$8d^2 + (n-1)(s^2 - 2s + 1 + s^2 + 2s + 1) = 8nd$$

$$8d^2 + (n-1)(2s^2 + 2) = 8nd$$

$$4d^2 + (n-1)(s^2 + 1) = 4nd$$

Dosadíme $n = 2d-1$

$$4d^2 + 2d(s^2 + 1) = 4(2d+1)d$$

$$2d + (s^2 + 1) = 2(2d+1)$$

Pak $s^2 = 1 + 4(d-f)$

$$2d + 2 + 4d - 4f = 4d + 2$$

$$2d = 4f \Rightarrow d = 2f$$

2) Jinak $s \in \mathbb{Z}$ Dosadíme do 2. a 3. rovnice n , vyřešíme pro p, q .

$$d + 1/2p(e-d+s) + 1/2q(e-f-s) = 0$$

$$d^2 + 1/2(n-1) * 1/4(e-f+s)^2 + 1/2(n-1) * 1/4(e-f-s)^2 = (1+q+p)d$$

Zbavíme se jmenovatele a roznásobíme kvadraty v 3.

$$p(e-d+s) + 1/2q(e-f-s) = 2d$$

$$p((e-f+s)^2 - 4d) + q((e-f-s)^2 - 4d) = 4d(1-d)$$

Spocítáme p, q pomocí determinantu.

$$p = \frac{\begin{vmatrix} -2d & e-f-s \\ 4d(1-d) & (e-f-s)^2 - 4d \end{vmatrix}}{\begin{vmatrix} e-f+s & e-f-s \\ (e-f+s)^2 - 4d & (e-f-s)^2 - 4d \end{vmatrix}}$$

Dolní determinant

$$\begin{aligned} & (e-f+s)((e-f-s)^2-4d) - (e-f-s)((e-f+s)^2-4d) = \\ & (e-f+s)(e-f-s)(e-f-s-e+f-s) + 4d(e+f-s+e-f-s) = \\ & ((e-f)^2-s^2)(-2s) + 4d(-2s) = (-2s)((e-f)^2+4d-s^2) \end{aligned}$$

Dosadíme $s^2 = (e-f)^2 + 4(d-f)$.

$$(-2s)((e-f)^2+4d-(e-f)^2-4(d-f)) = -8fs$$

Horní determinant:

$$\begin{vmatrix} -2d & e-f-s \\ 4d(1-d) & (e-f-s)^2-4d \end{vmatrix}$$

2 hours later...

$$p = \frac{d((d-1+f-e)(s+f-e)-2f)}{2fs} \in \mathbb{Z}$$

□

Věta 6.3 (Friendship theorem). *Necht v grafu G mají každé 2 různé vrcholy právě 1 spol. souseda. Pak G obsahuje vrchol, který sousedí se všemi ostatními vrcholy grafu.*

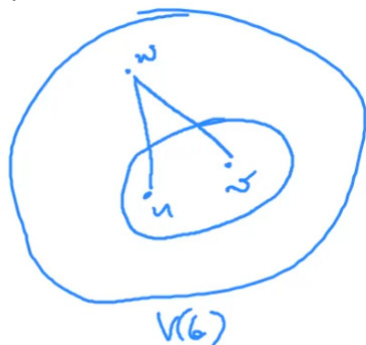
Důkaz. Pokud platí $e = f = 1 \Rightarrow \exists v \in V$ který sousedí se všemi ostatními vrcholy.

Necht $N_G(u)$ je množina sousedů $u \in V$. Vezmeme množinový systém $\{N_G(u) | u \in V\}$.

Pak průnik dvou množin je jednoprvkový.

$$\forall a \neq b : |N_G(a) \cap N_G(b)| = 1$$

Taky z obrázku

$$\forall a \neq b \exists! N_G(w) : a, b \in N_G(w)$$

Což je skoro konečná projektivní rovina KPR. Chybí 3. axiom. Rozebereme 2 případy:

1) 3. axiom platí $\Rightarrow \{N_G\}$ je KPR. Pak

$$\forall a |N_G(a)| = m+1 = \deg(a)$$

$$n = |V(G)| = m^2 + m + 1$$

Z čehož G je silně regulární s parametry $d = m+1 \wedge e = f = 1$. První případ nastat nemůže kvůli podmíně na $e = f = 1$. Neboli 2 případ:

$$p = \frac{d((d-1+f-e)(s+f-e)-2f)}{2fs} \in \mathbb{Z}$$

$$(e-f)^2 - 4(f-d) = s^2 \wedge e = f = 1 \Rightarrow s = 2\sqrt{m} = 2t$$

Dosadíme

$$p = \frac{t^2+1}{4t}((t^2*2t)-2) = \frac{(t^2+1)(t^3-1)}{2t} \notin N : t > 1$$

Pripad $t = 1 \Rightarrow m = 1$ není zajímavý protože KPR radu 1 je Δ .

2) 3. axiom neplatí $\Rightarrow \{N_G\}$ z teorie KPR buď všechno leží na 1 primce nebo jeden vrchol samostatně a zbytek na primce. Pak ten samostatný vrchol je hledán soused všech:

$$\exists a : N_G(a) = V(G) \setminus \{a\}$$

□

Věta 6.4 (vl. čísla Hermitovské matice(BD)). Necht $A \in \mathbb{C}^{n \times n}$ je Hermitovská, $\lambda_1 \geq \lambda_2 \geq \dots \geq \lambda_n$ její vl. čísla. Necht $b_1, b_2, \dots, b_n \in \mathbb{C}^n$ je ortonormalní báze vl. vektorů. Pak pro $k = 1, 2, \dots, n$ platí

$$x^*Ax \geq \lambda_k x^*x \forall x \in \langle \{b_1, b_2, \dots, b_k\} \rangle$$

$$x^*Ax \leq \lambda_k x^*x \forall x \in \langle \{b_k, b_{k+1}, \dots, b_n\} \rangle$$

Věta 6.5 (Propletání vl. čísel). Necht $A \in \mathbb{C}^{n \times n}$ je Hermitovská, $\lambda_1 \geq \lambda_2 \geq \dots \geq \lambda_n$ její vl. čísla. Necht B je hlavní podmatice radu $k \times k$ (vznikne vynecháním $(n-k)$ řádků), Necht $b_1, b_2, \dots, b_n \in \mathbb{C}^n$ jsou vl. čísla matice B . Pak platí

$$\lambda_i \geq b_i \geq \lambda_{i+n-k}$$

Důkaz. Nejprve se podíváme na případ vynechání i -ho řádku. Necht B má ortonormalní báze $y_1, y_2, \dots, y_{n-1} \in \mathbb{C}^{n-1}$. Vnoríme tyto vektory do $\mathbb{C}^n$ tak, že na pozici $i-1$ vložíme 0. Označíme je $z(y)$. Pak

$$z^*(y)Az(y) = y^*By$$

Uvažme 3 množiny, j je libovolné

$$S_1 = \langle \{x_j, x_{j+1}, \dots, x_n\} \rangle$$

$$S_2 = \langle \{y_1, y_2, \dots, y_j\} \rangle$$

$$S_3 = \{z(y) : y \in S_2\}$$

$$\dim S_1 = n - j + 1$$

$$\dim S_3 = \dim S_2 = j$$

$$\dim S_1 + \dim S_3 = n + 1 > \dim(S_1 + S_2)$$

Z toho $\dim(S_1 \cap S_2) > 0 \Rightarrow \exists l \neq 0 : l \in S_1 \cap S_2$. Podíváme se na

$$l \in S_1 \Rightarrow l^*Al \geq \lambda_j l^*l$$

$$l \in S_3, y \in S_2, l = z(y) : l^*Al = y^*By \geq b_j y y^* = b_j l^*l \leq \lambda_j l^*l$$

$$\lambda_j l^*l \geq b_j l^*l \Rightarrow \lambda_j \geq b_j$$

Ted dokazeme $b_j \geq \lambda_{j+1}$

$$\begin{aligned} S_1 &= \langle \{x_1, x_2, \dots, x_{j+1}\} \rangle \\ S_2 &= \langle \{y_j, y_{j+1}, \dots, y_{n-1}\} \rangle \\ S_3 &= \{z(y) : y \in S_2\} \\ \dim S_1 &= j+1 \\ \dim S_3 &= \dim S_2 = n-j \\ \dim S_1 + \dim S_3 &= n+1 > \dim(S_1 + S_2) \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} l \in S_1 &\Rightarrow l^* A l \geq \lambda_{j+1} l^* l \\ l \in S_3, y \in S_2, l = z(y) : l^* A l &= y^* B y \leq b_j y y^* = b_j l^* l \geq \lambda_{j+1} l^* l \\ \lambda_j l^* l &\geq b_j l^* l \Rightarrow \lambda_{j+1} \leq b_j \end{aligned}$$

Ted pro obecne k.

Z obrazku

$$\lambda_i \geq \mu_i \geq \lambda_{i+k}, i = 1, 2, \dots, n-k$$

□

Věta 6.6 (Nezav množina a vl čísla). Necht G je graf o n vrcholech s vl čísly $\lambda_1 \geq \lambda_2 \geq \dots \geq \lambda_n$. Pak

$$\alpha(G) \leq \min\{|\{i : \lambda_i \leq 0\}|, |\{i : \lambda_i \geq 0\}|\}$$

Důkaz. Necht $W \subseteq V(G)$ je nezav množina velikosti α . Matice sousednosti této množiny je nulová $\alpha \times \alpha$. Taký je to hlavní podmatice A_G . Proto její vl. čísla (nuly) propletaji vl čísla G . Z toho

$$\lambda_\alpha \geq 0 \geq \lambda_{n-\alpha+1}$$

□

7 Odhady pomoci spektra

Věta 7.1 (Propletani A). Necht $A \in \mathbb{C}^{n \times n}$ Hermitovská. $S \in \mathbb{C}^{m \times n}$ taková, že $S^* S = I$. Potom vl čísla $S^* A S$ propletaji vl čísla matice A .

Důkaz. Radky matice S jako vektory v $\mathbb{C}^n$ lze rozšířit na ortonormalní báze $\mathbb{C}^n$ (Gram-Schmidt z LA). Sestavíme z ní matici T , necht

$$R = \begin{pmatrix} S \\ T \end{pmatrix}$$

Pak $RR^* = I$ a

$$RAR^* = \begin{pmatrix} SAS^* & SAT^* \\ TAS^* & TAT^* \end{pmatrix}$$

Pak SAS^* je hlavní podmatice RAR^* , a vln. čísla SAS^* propleťají vln. čísla RAR^* . Přitom $Sp(RAR^*) = Sp(A)$ z LA, protože matice jsou podobné. $\square$

Věta 7.2 (Propletání B). *Necht:*

$$\begin{pmatrix} A_{11} & A_{12} & \dots & A_{1m} \\ A_{21} & A_{22} & \dots & A_{2m} \\ \dots & \dots & \dots & \dots \\ A_{m1} & A_{m2} & \dots & A_{mm} \end{pmatrix}.$$

Je Hermitovská matice v blokovém tvaru. $A_{ij} \in \mathbb{C}^{m_i \times n_j}$. $\sum_{i=1}^m n_i = n$.

Pak necht $B \in \mathbb{C}^{m \times m}$ je matice jejíž prvky $b_{ij} = \frac{\sum_{a \in A_{ij}} a}{n_i}$ jsou průměrné radkové součty bloky A . Potom vln. čísla B propleťají vln. čísla A .

Důkaz. Vezmeme matici $P \in \{0,1\}^{m \times n}$. Bude rozdělena do bloku velikosti $n_i, i = 1, 2, \dots, m$. V každém radku 1ky jsou v bloku i , jinak nuly.

Potom PP^T je diagonální matice D protože jedničky jsou na různých pozicích. Sk. součin dvou různých radků je 0. Na diagonále je norma i -ho radku $= n_i$.

Použijeme matici P abychom dostali radkové součty matice A :

V matici PA dostaneme sloupcový součet po blocích. Pak v matici PAP^T dostaneme součty všech prvků v blocích.

Pro rovnost s maticí B ještě potřebujeme vydělit n_i . Na což použijeme D^{-1} která má na diagonále $\frac{1}{n_i}$.

$$B = D^{-1}PAP^T$$

Necht $S = D^{-1/2}P$. S je reálná matice, pro níž platí

$$SS^T = D^{-1/2}PP^T(D^{-1/2})^T = D^{-1/2}DD^{-1/2} = E$$

Dle Věty o propletání A 7.1, vln. čísla SAS^T propleťají vln. čísla A .

$$SAS^T = D^{-1/2}PAP^T(D^{-1/2})^T = D^{-1/2}DBD^{-1/2} = D^{1/2}BD^{-1/2}$$

Pak SAS^T a B jsou podobné $\Rightarrow$ mají stejné spektrum.

$$Sp(SAS^T) = Sp(B)$$

$\square$

Věta 7.3 (Nezav množ v d-regularním). Necht G je d -regularní graf o n vrcholech s vl čísly $\lambda_1 \geq \lambda_2 \geq \dots \geq \lambda_n$. Pak

$$\alpha(G) \leq n \frac{-\lambda_n}{d - \lambda_n}$$

Důkaz. Necht A je matice sousednosti grafu G .

$$Sp(A) = \{\lambda_1 = d \geq \lambda_2 \geq \dots \geq \lambda_n\}$$

$$Sp(J) = \{n, 0^{n-1}\}$$

Matice A, J komutují $\Rightarrow$ mají společnou ortonormalní báze.

$$\exists X : X^* X = E, X^* A X = \Lambda_A$$

Kde Λ_A je diagonální matice s vl. čísly na diagonále, rozmístěné dle uspořádání. Podobně pro J :

$$X^* A X = \Lambda_A, (\Lambda_J)_{1,1} = n$$

Z věty o ortonormalní bázi vl. vektor příslušný největšímu vl. číslu je nezáporný. Ostatní mají záporné složky. Pak vektor $\bar{1}$ je příslušný největšímu vlastnímu číslu $A - d$. Také odpovídá vl. číslu n matice J .

Uvažme matici:

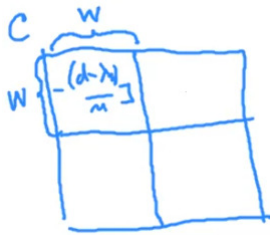
$$C = A - \frac{1}{n}(d - \lambda_n)J$$

Její vl. čísla jsou lin. kombinace vl. čísel A, J .

$$X^* C X = X^* \left(A - \frac{1}{n}(d - \lambda_n)J \right) X = X^* A X - \frac{1}{n}(d - \lambda_n)X^* J X = \Lambda_A - \Lambda_K = \Lambda_C$$

Kde $(\Lambda_K)_{1,1} = d - \lambda_n$, jinak 0. Z toho Λ_C má na diagonále $\{\lambda_n, \lambda_2, \dots, \lambda_n\}$. Odtud λ_n je největší vl. číslo matice C .

Necht $W \subseteq V(G)$ je nezav. množ G , $|W| = \alpha(G)$. Pak matice A , po seskupení řádků odpovídajících W , má nulovou hlavní podmatice odpovídající W . Z toho matice C má na těchto pozicích $-\frac{1}{n}(d - \lambda_n)$. Také je to hlavní podmatice.

Vl. čísla matice $-\frac{1}{n}(d - \lambda_n)J$ propleťají vl. čísla matice C .

$$Sp\left(-\frac{1}{n}(d - \lambda_n)J\right) = \{0^{\alpha-1}, \alpha * -\frac{1}{n}(d - \lambda_n)\}$$

Z věty o propletání:

$$\alpha(G) * -\frac{1}{n}(d - \lambda_n) \geq \lambda_n \Rightarrow \alpha(G) \leq n \frac{-\lambda_n}{d - \lambda_n}$$

□

Důsledek 7.4. Necht G je d -regulární graf o n vrcholech s vl. čísly $\lambda_1 \geq \lambda_2 \geq \dots \geq \lambda_n$. Pak

$$\chi(G) \geq 1 + \frac{\lambda_1}{|\lambda_n|}$$

Plyne z toho, že $\chi(G) \geq \frac{n}{\alpha(G)}$. Barvení grafu je rozložení na $\chi(G)$ nezávislých množin. Každá z nich má velikost $\chi(G)/\alpha(G)$. Kombinací dvou nerovností dostaneme tvrzení.

Věta 7.5 (Polomer spektra grafu). Necht G je graf o n vrcholech s vl. čísly $\lambda_1 \geq \lambda_2 \geq \dots \geq \lambda_n$. Pak

$$\Delta(G) \geq \lambda_1 \geq \deg_{avg}(G)$$

Kde $\Delta(G)$ je max deg grafu.

Důkaz. 1) Nerovnost $\Delta(G) \geq \lambda_1$. Doplňme G na Δ -regulární graf H tak, aby G byl jeho indukovaný podgraf. Pak vl. čísla G proleťají vl. čísla H . $\lambda_{max}(H) = \Delta \Rightarrow \Delta(G) \geq \lambda_1$.

2) Nerovnost $\lambda_1 \geq \deg_{avg}(G)$. Vezmeme matice sousednosti A , představíme ji jako matici s 1 blokem. Pak matice průmerných radkových součtu je $B = \deg_{avg}(G)$ jednoprvková.

Dle Věty o propletání B 7.2, $Sp(B) = \{\deg_{avg}(G)\}$ proleťá spektrum $A \Rightarrow \lambda_1 \geq \deg_{avg}(G)$. $\square$

Věta 7.6 (Barevnost libovolného grafu). Necht G je graf o n vrcholech s vl. čísly $\lambda_1 \geq \lambda_2 \geq \dots \geq \lambda_n$. Pak

$$\chi(G) \leq 1 + \lambda_1$$

Důkaz. Necht H je χ -kritický indukovaný podgraf grafu G . Minimalní stupeň vrcholu v χ -kritickém grafu je aspoň $\chi - 1$. Označme jeho největší vl. číslo jako h_1 . Z věty o propletání plyne $\lambda_1 \geq h_1$. Z věty polomeru spektra 7.5 dostáváme

$$h_1 \geq \deg_{avg}(H) \geq \delta(H) \geq \chi - 1 \Rightarrow \lambda_1 \geq \chi - 1$$

$\square$

Věta 7.7 (Nezav. množ. v libovolném grafu). Necht G je graf o n vrcholech s vl. čísly $\lambda_1 \geq \lambda_2 \geq \dots \geq \lambda_n$. Pak

$$\alpha(G) \leq n \frac{-\lambda_1 \lambda_n}{\sigma^2(G) - \lambda_1 \lambda_n}$$

Důkaz. Necht $W \subseteq V(G)$ je nezav. množ. G , $|W| = \alpha(G)$. Rozdělíme matici A dle W a $V \setminus W$.

$$A = \begin{array}{c|c} W & V \setminus W \\ \hline \begin{array}{c} \left. \begin{array}{cc} 0 & A_{12} \end{array} \right\} \alpha \\ \hline \begin{array}{cc} A_{21} & A_{22} \end{array} \end{array} \left. \vphantom{\begin{array}{c} W \\ \hline \end{array}} \right\} n - \alpha \\ \hline V \setminus W \end{array}$$

Použijeme Větu o propletání B 7.2.

$$B = \begin{pmatrix} 0 & b_{12} \\ b_{21} & b_{22} \end{pmatrix}$$

Pak $Sp(B) = \{h_1 \geq h_2\}$ proleťá $Sp(A) = Sp(G)$.

Dal vime, ze pocet hran mezi W a $v \setminus W$ se rovna

$$\alpha b_{12} = (n - \alpha) b_{21} \Rightarrow b_{21} = \frac{\alpha}{n - \alpha} b_{12}$$

Z LA soucin vl cisel je determinant:

$$h_1 h_2 = \det(B) = -b_{12} \cdot b_{21} = b_{12}^2 \cdot \frac{\alpha}{n - \alpha}$$

Z propletani:

$$\lambda_1 \geq h_1 \geq h_2 \geq \lambda_n \Rightarrow -h_2 \leq -\lambda_n \Rightarrow -h_1 h_2 \leq -\lambda_1 \lambda_n$$

Protoze vsichni sousede vrcholu z W jsou z $V(G) \setminus W \Rightarrow b_{12} \geq \delta(G)$.

$$\begin{aligned} -\delta^2(G) \frac{\alpha}{n - \alpha} &\leq -\lambda_1 \lambda_n \\ -\delta^2(G) \alpha &\leq (n - \alpha) * (-\lambda_1 \lambda_n) \\ \alpha(\delta^2(G) - \lambda_1 \lambda_n) &\leq n(-\lambda_1 \lambda_n) \\ \alpha(G) &\leq n \frac{-\lambda_1 \lambda_n}{\delta^2(G) - \lambda_1 \lambda_n} \end{aligned}$$

□

Věta 7.8 (Barevnost souvisleho grafu). *Necht G je souvislý graf o n vrcholech s vl čísly $\lambda_1 \geq \lambda_2 \geq \dots \geq \lambda_n$. Pak*

$$\chi(G) \geq 1 + \frac{\lambda_1}{|\lambda_n|}$$

Věta je analogická důsledku věty 1, zesiluje ji pro souvislé grafy.

Důkaz. Obarvime graf pomocí χ barev. Necht x je reálný vl. vektor příslušný vl. číslu λ_1 (Existuje dle Frobeniovy věty). Ze souvislosti $x_i > 0 \forall i$. Sestavime matici $P \in \mathbb{R}^{n \times n}$.

$$P_{ij} = \begin{cases} x_j & \text{pro } j \in W \\ 0 & \text{pro } j \notin W \end{cases}$$

Pak $PP^T = D$ je diagonální matice, na diagonale $\sum_{u \in W_j} x_u^2 > 0$. Necht $S = D^{-1/2}P$. Protoze

$$SS^T = D^{-1/2}PP^T(D^{-1/2})^T = D^{-1/2}DD^{-1/2} = I$$

Dle Věty o propletání A 7.1, vl. čísla SAS^T propletaji vl. čísla A . Necht vl. čísla SAS^T jsou $\{h_1, h_2, \dots, h_\chi\}$. Ma na diagonale same nuly, z toho

$$\sum_0^\chi h_i = 0$$

Dal

$$SAS^T D^{1/2} \cdot \bar{1} = SAP^T D^{-1/2} D^{1/2} \cdot \bar{1} = SAP^T \bar{1}$$

$$P^T \cdot \bar{1} = x \Rightarrow SAP^T \bar{1} = SAx = \lambda_1 Sx = \lambda_1 D^{-1/2} PP^T \bar{1} = \lambda_1 D^{-1/2} D \bar{1} = \lambda_1 D^{1/2} \bar{1}$$

Dostavame

$$SAS^T D^{1/2} \cdot \bar{1} = \lambda_1 D^{1/2} \bar{1} \Rightarrow \lambda_1 \in Sp(SAS^T)$$

Ale taky odpovida nenulovemu realnemu vl. vektoru, takze $\lambda_1 = h_1$. Pouzijeme propletani

$$h_1 = \lambda_1 \geq h_2 \geq \dots \geq h_\chi \geq \lambda_n \wedge \sum_{i=2}^{\chi} h_i = 0 \Rightarrow -\lambda_1 = h_1 = -\sum_{i=2}^{\chi} h_i$$

Pouzijeme horni odhad pro soucet pres $\#$ scitancu krat min hodnota (λ_n).

$$-\lambda_1 = h_1 = -\sum_{i=2}^{\chi} h_i \geq (\chi - 1)(-\lambda_n)$$

Po uprave

$$\chi(G) \geq 1 + \frac{\lambda_1}{|\lambda_n|}$$

□

8 Shannonova kapacita

Definice 8.1. Necht A je abcd, $A = \{a, e, o, h, g\}$. Pak sestavime graf $G_A = (A, \{xy | x \sim y\})$. Kde ekvivalence znamena, ze x je snadno zameni za y .

Pak by slo vzit nezavislou mnozinu a pouzivat jen tyto symboly. Zbylo by hodne malo symbolu.

Lepe - dohodneme se na pevne delce. Vezmeme $C \subseteq A^n$. Pak bezpecny kod bude pouzivat pouze slova z C . Dal sestavime G_{A^n} graf zamenitelnosti pro A^n .

Pozorování 8.2. 2 slova jsou zamenitelna $\iff$ maji na i -te pozici stejne pismeno nebo zamenitelne. Presne odpovida uplnemu soucinu grafu.

Definice 8.3. Pro grafy G, H definujme uplny soucin grafu jako graf

$$G \boxtimes H = (V(G) \times V(H), \{(a, b)(x, y) : (a = x \vee ax \in E(G)) \wedge (b = y \vee by \in E(H))\})$$

Kde vrcholy a, x jsou z grafu G , b, y z grafu H .

Taky definujme $G^n = G \boxtimes G \boxtimes \dots \boxtimes G$.

Definice 8.4. Shannonova kapacita grafu G :

$$\Theta(G) = \sup_k \sqrt[k]{\alpha(G^k)}, \forall k$$

Pozorování 8.5.

$$\forall G \Theta(G) \geq \alpha(G)$$

Pokud v grafu je nezav množina $B \subseteq V(G)$, $|B| = \alpha(G)$. Pak B^k je taky nezav množina. Z toho

$$\sqrt[k]{\alpha(G^k)} \geq \sqrt[k]{\alpha(B^k)} = \sqrt[k]{\alpha^k(G)} = \alpha(G)$$

Pozorování 8.6. Necht $\sigma(G) = \chi(-G)$. Coz je minimalni pocet uplnych podgrafu pokrývající množinu grafu. Pak

$$\Theta(G) \leq \sigma(G)$$

Protoze $K_n \boxtimes K_m = K_{mn}$. Soucin uplnych je uplny graf, jina možnost není (jsou tam vsechny hrany). Takze

$$\sigma(G^k) \leq \sigma^k(G) \Rightarrow \sqrt[k]{\sigma(G^k)} \leq \sigma(G) \Rightarrow \Theta(G) \leq \sigma(G)$$

Pozorování 8.7. G je perfektní graf $\Rightarrow \sigma(G) = \alpha(G)$. Pak

$$\alpha(G) \leq \Theta(G) \leq \sigma(G) = \alpha(G)$$

Definice 8.8. Lovascova ortonormalní reprezentace grafu je zobrazení $f : V \rightarrow \mathbb{R}^d$ splňující:

- $\|f(u)\| = \langle f(u), f(u) \rangle = 1 \forall u \in V$ a
- $\langle f(a), f(b) \rangle = 0 \forall a \neq b \wedge ab \notin E(G)$.

Pak velikost reprezentace je:

$$\|f\| = \inf_{c: \|c\|=1} \max_{a \in V} \frac{1}{\langle c, f(a) \rangle^2}$$

Příklad 8.9. Pro graf který nemá žádný vrchol potřebujeme systém vzájemně $\perp$ vektorů velikosti $V(G)$, neboli prostor dimenze $V(G)$.

Pro úplný graf stačí volit vektory stejného směru nebo dokonce stejné.

Definice 8.10. Lovascova dzeta funkce grafu G :

$$\vartheta(G) = \inf_f \|f\|$$

Chceme pro nějakou reprezentaci najít takový jeden vektor c , který minimalizuje hodnotu $\langle c, f(u) \rangle^2$.

Příklad 8.11. Pro úplný graf zvolíme reprezentaci která se skládá ze stejných vektorů, c vezmeme ve stejném směru. Pak všechny skalární součiny jsou 1. Z toho

$$\vartheta(K_n) \leq 1$$

Definice 8.12. *Rukojet* reprezentace f je vektor c (jeden vektor), pro který f nabývá minima. Infimum v def. velikosti ortonormalní reprezentace se nabývá, protože $f = f(c)$ je spojitá a zdola omezena.

V definici stačí uvažovat omezenou dimenzi, např. $d \leq |V(G)|$.

Infimum v def. dzeta funkce se také nabývá, protože $\|f\|$ je spojitá funkce f . Pak

$$\vartheta(G) = \min_f \min_{c: \|c\|=1} \max_{a \in V} \frac{1}{\langle c, f(a) \rangle^2}$$

Úmluva 8.13. Můžeme si stát, že rukojet je vektor kolmý na nějaký z vektorů f . Pak $\vartheta(G) = \infty$. Budeme se ale takovým rukojetím vyhýbat. Všechny vektory reprezentace leží v nadrovine, je jich konečně mnoho.

Lemma 8.14. $\forall G : \alpha(G) \leq \vartheta(G)$.

Důkaz. Necht G je graf, a máme optimální repr. f s rukojetí c . $\|f\| = \vartheta(G)$. Taký $W \subseteq V(G)$ je nezav. množina:

$$\alpha(G) = |W|$$

Vektory reprezentující W jsou na sebe kolmé. Můžeme je doplnit na ortonormalní bázi B prostoru $\mathbb{R}^d$. Pak rukojet můžeme napsat jako lin. kombinaci pomocí vektorů z B :

$$c = \sum_{b \in B} \langle c, b \rangle \cdot b$$

Dal c je jedn. vektor:

$$1 = \langle c, c \rangle = \left\langle \sum_v \langle c, v \rangle, \sum_v \langle c, v \rangle \right\rangle = \sum_u \sum_v \langle c, u \rangle \langle c, v \rangle \langle u, v \rangle$$

vektory u, v jsou z ortonormalni baze, takže pro $u \neq v$ je součet nula, jinak místo posledního sk součinu tam bude 1. Pak dostaneme součet vlevo, který je větší než suma pro vektory reprezentace nezávislé množiny.

$$\sum_{b \in B} \langle c, b \rangle^2 \geq \sum_{u \in W} \langle c, f(u) \rangle^2$$

Náhledneme ze velikost sk. součinu je omezena maximumem pro všechny vrcholy, což je právě $\vartheta(G)$.

$$\forall a \in V(G) : \frac{1}{\langle c, f(a) \rangle^2} \leq \vartheta(G) \Rightarrow \langle c, f(a) \rangle^2 \geq \frac{1}{\vartheta(G)}$$

$$\sum_{u \in W} \langle c, f(u) \rangle^2 \geq \sum_{a \in W} \frac{1}{\vartheta(G)}$$

Scítáme přes velikost nezávislé množiny, dostaneme $\frac{\alpha(G)}{\vartheta(G)}$ Dohromady

$$1 = \|c\| \geq \frac{\alpha(G)}{\vartheta(G)} \Rightarrow \vartheta(G) \geq \alpha(G)$$

□

Lemma 8.15. $\forall G, \forall H : \vartheta(G \boxtimes H) \leq \vartheta(G) \cdot \vartheta(H)$. Taky

$$\forall G \forall k \in \mathbb{N} : \vartheta(G^k) \leq \vartheta^k(G)$$

Důkaz. Necht f je optimální ortonormalní repr. G s rukojetí c . Podobně g pro H s rukojetí d . Uvažme tenzorový součin $f \circ g$ jako ortonormalní reprezentace součinu grafu.

$$(u, v) \in V(G \boxtimes H), (f \circ g)(u, v) = (f(u) \circ g(v)) = (f(u)_i g(v)_j)_{i,j}, i = 1, 2, \dots, n_1; j = 1, 2, \dots, n_2$$

Vezmeme $(u, v), (u', v') : (uu' \notin E(G) \wedge u \neq u') \vee (vv' \notin E(H) \wedge v \neq v')$. Pak

$$\langle f(u) \circ g(v), f(u') \circ g(v') \rangle = \langle f(u), f(u') \rangle \cdot \langle g(v), g(v') \rangle$$

Pak buď jeden sk součin je 0 nebo druhý z volby vrcholu. Takže

$$\langle f(u), f(u') \rangle \cdot \langle g(v), g(v') \rangle = 0$$

Pak rukojet pro $G \boxtimes H$ bude $c \circ d$. Pak

$$\|f \circ g\| \leq \max_{u,v} \frac{1}{\langle c \circ d, f(u) \circ g(v) \rangle^2} = \max \frac{1}{\langle c, f(u) \rangle^2 \cdot \langle d, g(v) \rangle^2}$$

Max je dvou funkcí je menší než součin max dvou funkcí:

$$\max \frac{1}{\langle c, f(u) \rangle^2 \cdot \langle d, g(v) \rangle^2} \leq \max_u \frac{1}{\langle c, f(u) \rangle^2} \max_v \frac{1}{\langle d, g(v) \rangle^2} = \vartheta(G) \cdot \vartheta(H)$$

□

Lemma 8.16. $\forall G : \Theta(G) \leq \vartheta(G)$.

Důkaz.

$$\Theta(G) = \sup_k \sqrt[k]{\alpha(G^k)} \leq \sup_k \sqrt[k]{\vartheta(G^k)} \leq \sup_k \sqrt[k]{\vartheta^k(G)} = \vartheta(G)$$

□

Věta 8.17 (Shannonova kapacita C_5). $\Theta(C_5) = \sqrt{5}$.

Důkaz. Víme $\alpha(C_5^2) = 5 \Rightarrow \vartheta(C_5) \geq \sqrt{5}$. Ukážeme $\vartheta(C_5) \leq \sqrt{5}$. Z toho

$$\sqrt{5} \leq \Theta(C_5) \leq \vartheta(C_5) \leq \sqrt{5}$$

Odkud platí i rovnost.

Pro důkaz staci uvážit ortonormalní reprezentaci C_5 která se jmenuje Lovascovuv destník.

□

9 Samoopravné a perfektní kódy, Lloydova věta

Definice 9.1. Necht A je konečná množina $(abcda)$, $q = |A|$. Na množině slov $w \in A^n$, $|w| = n$ definujeme Hammingovu metriku jako počet písmen ve kterých se liší

$$d_H(x, y) = |\{i : x_i \neq y_i\}|$$

Libovolnou $C \subseteq A^n$ nezyvame kódem délky n nad $abcde$ o q symbolech. C opravuje t chyb, pokud

$$d_H(x, y) > 2t + 1$$

Pozorování 9.2. Pokud vezmeme graf všech slov délky n , hrany povedou mezi 2 slova které se liší přesně v 1 souřadnici. Pak grafová vzdálenost je právě Hammingova metrika. Na druhou stranu tento graf je n -ta kartézská mocnina grafu o q vrcholech.

Kód C opravuje t chyb $\iff$ okolí kódových slov o poloměru t jsou po 2 disjunktní.

Pozorování 9.3. Kartézsky hrana $\times$ hrana je □.

Definice 9.4.

$$\Gamma(n, q) = (A^n, \{xy : d_H(x, y) = 1\}) = K_q^n$$

Poznámka 9.5. Pokud kód C opravuje t chyb, pak

$$|C| \leq \frac{q^n}{\sum_{i=0}^t \binom{n}{i} (q-1)^i}$$

Vezmeme okolí bodu x poloměru t :

$$|N_\Gamma(x)| = 1 + n(q-1) + \dots =$$

Kde 1 je vrchol sam, pak máme n pozic na každé muze dojít k $(q-1)$ chybám.

$$= \frac{q^n}{\sum_0^t \binom{n}{i} (q-1)^i}$$

binom odpovídá způsobem zvolit písmeno. $(q-1)^i$ je počet chyb. Pak nerovnice pro velikost C je # všech slov deleno velikostí okolí.

Definice 9.6. Kod je t -perfektní, právě když $|C| > 1$, C opravuje t chyb a nastává rovnost.

$$|C| = \frac{q^n}{\sum_0^t \binom{n}{i} (q-1)^i}$$

Celý graf je pokrytý okoli o poloměru t . Využívají beze zbytku celý graf (kodová slova).

Poznámka 9.7. Perfektní kódy skoro neexistují.

t	1	2	3	4	5	6	7	8	9
q									
2	H	—	G	—	—	—	—	—	—
3	H	G	—	—	—	—	—	—	—
p^r	H	—	—	—	—	—	—	—	—
q	?	?							

Pozorování 9.8. pro $q = p^r$, C je t -perfektní kod delky n .

$$|C| = \frac{q^n}{\sum_0^t \binom{n}{i} (q-1)^i} \in \mathbb{Z}$$

Pak suma v jmenovateli dělí $q^n = p^{rm}$. Takže i suma je mocnina p . Dokážeme že suma se rovná $q^l, l \in \mathbb{N}$.

Důkaz.

$$\sum_0^t \binom{n}{i} (q-1)^i = q^a p^b = p^{ra+b}, 0 \leq b < r$$

Upravíme sumu

$$\begin{aligned} 1 + \sum_1^t \binom{n}{i} (q-1)^i &= p^{ra+b} \\ (q-1) \sum_1^t \binom{n}{i} (q-1)^{i-1} &= p^{ra+b} - 1 \\ \sum_1^t \binom{n}{i} (q-1)^{i-1} &= \frac{q^a p^b - 1}{q-1} = \frac{q^a p^b - p^b + p^b - 1}{q-1} = p^b \frac{q^a - 1}{q-1} + \frac{p^b - 1}{p^r - 1} \end{aligned}$$

Pak $\frac{q^a - 1}{q-1} \in \mathbb{Z}$ jako součet geom rady. Druhý zlomek ale $\in (0, 1)$. Což dává dohromady celé číslo pouze $b = 0$. □

Věta 9.9 (Hammingovy kody). *Necht $q = p^r$. Pak 1-perfektní kod délky n nad abecedou o 1 symbolech existuje $\iff n = \frac{q^k - 1}{q - 1}, k \in \mathbb{N}$.
Což dostaneme dosazením $t = 1$ do rovnice minuleho pozorovají:*

$$1 + n(q - 1) = q^k \Rightarrow n = \frac{q^k - 1}{q - 1}$$

Necht $C \subseteq \mathbb{Z}_q^n$. Sestavíme matici $H \in \mathbb{Z}_q^{k \times n}$ tak, aby sloupce byly po 2 lin. nezávislé. V každé sloupci můžeme vzít q^k symbolů. Nulový vektor používat nemůžeme. Dohromady $(q^k - 1)$ vektorů. Vezmeme nějaký vektor, lineárně závislé s ním jsou jeho násobky skalarem kromě 0 - $(q - 1)$. Proto

$$n = \frac{q^k - 1}{q - 1}$$

Podíváme se na $\text{Ker}(H) \subseteq \mathbb{Z}_q^n$. Víme

$$\dim(\text{Ker}(H)) = n - \text{rank}(H) = n - k$$

Tvrdíme, že v jádru jsou vektory, které mají vzdálenost aspoň 3. Pokud by existovali vektory vzdálenosti 2. Jejich rozdíl $\in \text{Ker}(H)$. Dostali bychom vektor y který má nejvýše 2 nenulové souřadnice. Po vynásobení $H y$ dostali bychom lin. kombinace 2 vektorů, které jsou dle volby lin. nezávislé.

$$|C| = q^{n-k} = \frac{q^n}{q^k} = \frac{q^n}{1 + n(q - 1)}$$

Důkaz. □

Věta 9.10 (Prvocíselné perf. kody (BD)). *pro $q = p^r$ neexistují perfektní kódy jiných parametrů než Hammingovy, Golayovy (a opakovací kód s parametry $q = 2, n = 2t + 1$, který je považován za trivialní).*

Věta 9.11 (Prvocíselné perf. kódy $t \geq 3$ (BD)). *pro $q = p^r$ neexistují žádné t -perfektní kódy opravující $t \geq 3$ chyb.*

Věta 9.12 (Lloyd). *Pokud existuje t -perfektní kód délky n nad abecedou o q symbolech, pak polynom:*

$$L_t(x) = \sum_{j=0}^t (-1)^j (q - 1)^{t-j} \binom{x-1}{j} \binom{n-x}{t-j}$$

*ma t různých kladných celocíselných kořenů menších než n . Je to polynom stupně t .
Myslenka důkazu: najdeme 2 kořeny od sebe vzdálené min. 1. Pak nemůžou být celocíselné.*

Pro $t = 1, 2$ umíme kořeny najít, takže Lloydova věta je příliš slabá.

Důkaz. TODO předn 9 od 34:00 □

Lemma 9.13.

Důkaz. □